

SÈRIE 2

Per a totes les preguntes:

Les puntuacions **parcials** són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aportï, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

OPCIÓ A

EXERCICI 1: Discurs de Cánovas del Castillo

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 1 i 4 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 1.4 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1 i 4.2

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'explicitar que entén Cánovas per política i com i perquè defensa el sistema monàrquic. (0,5). L'alumnat haurà de situar el text en la primera fase de la Restauració amb la tornada dels Borbons al tron espanyol en la persona d'Alfons XII, retorn propiciat per Cánovas del Castillo. (0,5)

2) 1,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment als dos partits dinàstics –liberals i conservadors- i al seus líders polítics, Cánovas i Sagasta (0,5). També haurà de fer esment del procés de formació i de les característiques ideològiques d'aquests dos partits (0,5) així com dels sectors socials que els van donar suport.(0,5).

3) 2,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment de les característiques fonamentals de la Constitució de 1876: sobirania compartida entre les Corts i el Rei, estat confessional, la concreció del tipus de sufragi es deixa per a lleis posteriors – censatari per als conservadors i universal per als liberals -, ampli reconeixement de drets i llibertats que són restringit a la pràctica, etc. (1 punt). L'alumnat també haurà de fer esment dels fets més rellevants: tornada del rei Alfons XII a Espanya , final de les guerres carlines i pau de Zanjón (0,5); Memorial de Greuges, mort d'Alfons XII i Pacte del Pardo (0,5); assassinat de Cánovas, guerra de Cuba i Filipines. (0,5)

EXERCICI 2: Mapa dels sectors i principals empreses industrials (principi anys setanta).

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14 i 15, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3.2. i 3.3. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 2.1., 3.2., 4.1. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (*El franquisme, 1939-1975*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1punt

A la primera pregunta l'alumnat ha de descriure la informació que facilita el mapa: la localització d'un seguit de sectors i principals empreses industrials a l'Espanya de primers dels anys setanta (0,50 punts). També ha de dir que la informació que subministra el mapa s'ha de situar a les acaballes del desenvolupisme franquista (0,50 punts). El corrector valorarà positivament el fet que l'alumnat assenyali que hi ha diversos sectors industrials de tipus tradicional (tèxtil, indústria de la pell, etc.) que no apareixen en el mapa o que només apareixen parcialment (minería).

2) 1,5 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha de situar la localització de la indústria automobilística en la geografia d'Espanya (0,50 punts) i també ha d'assenyalar la vinculació i dependència d'aquesta indústria en relació a les grans companyies automobilístiques multinacionals, Ford, Citroën, Renault, etc. (0,50 punts). A la darrera part de la pregunta l'alumnat ha de situar geogràficament la localització de la indústria petroquímica i les refineries de petroli, així com de les primeres centrals nuclears (0,50 punts).

3) 2,5 punts

Cal que l'alumnat centri l'exposició de la qüestió a partir de la nova orientació econòmica iniciada a partir del Pla d'Estabilització del 1959 i la política dels Plans de Desenvolupament dels anys 60 dels ministres tecnòcrates, tot exposant els aspectes principals de la nova orientació econòmica (la reducció de l'intervencionisme estatal en els afers econòmics, l'afavoriment de les exportacions i l'alliberament de les importacions, així com la crida a la inversió estrangera, el control del dèficit públic i la fixació del valor de la pesseta en relació al dòlar) (0,50 punts) i els seus efectes sobre la població, l'agricultura, la indústria, el comerç, les importacions energètiques i la balança comercial (clarament deficitària) (0,50 punts). L'alumnat també s'haurà de referir a les causes profundes d'aquest desenvolupament: energia a bon preu, inversions estrangeres, mà d'obra barata (deguda a la repressió del moviment obrer), context internacional favorable a les exportacions (degut al creixement de les economies europees occidentals) (0,50 punts) i a com es compensava el dèficit de la balança comercial (aportacions del turisme i ingressos de divises dels emigrants) (0,50 punts). Finalment, esmentarà com tot aquest procés entra en una davallada important a partir de la crisi del petroli del 1973 (0,50 punts).

OPCIÓ B

EXERCICI 1: text de l'Església espanyola i la Guerra Civil

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 10, 11, 12, 14 i 28 que es correspon amb els blocs de continguts conceptuals 2.4, 2.5 i 3.1 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 2.3, 3.5, 3.6, 4.1, 4.2 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 6 del document de concreció del currículum, *La guerra civil (1936-1939)*.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de resumir les idees principals de text (0,5 punts) i situar-lo en el context històric de la guerra civil (1936-1939) (0,5 punts).

2) 1,5 punts

L'alumnat ha d'analitzar els motius del suport de bona part de l'Església Catòlica al bàndol nacional durant la Guerra Civil, tot remarcant els fets violents que van succeir durant les primeres setmanes de guerra en la zona republicana, com ara assassinats de sacerdots i religiosos i de persones d'idees catòliques i conservadores, així com la crema de convents i esglésies, en un context de Revolució Social i de manca de control per part de les autoritats republicanes (1 punt). Així mateix cal que l'alumne/a faci esment que en el bàndol nacional hi havia les forces polítiques més conservadores de la societat i amb una forta arrel catòlica, com els tradicionalistes, els monàrquics i els conservadors (0,5 punts). Es valorarà molt positivament que l'alumnat faci referència al caràcter conservador de la major part de l'Església Catòlica de l'època, que es va posar en evidència per les actituds i manifestacions dels seus màxims dirigents, com són els bisbes.

3) 2,5 punts

L'alumnat ha de descriure les característiques de l'organització política i social en el bàndol nacional durant la Guerra Civil, tot indicant que es va dotar d'una organització, fortament centralitzada i jeràrquica (unificació de la Falange Espanyola i els Tradicionalistes) i la integració d'aquestes milícies a l'exèrcit (0,5). L'alumnat ha de fer esment al progressiu poder que va anar acumulant el general Franco (0,25 punts). Per altra banda, ha d'explicar quines eren les mentalitats i ideologies dominants en el bàndol franquista, tot citant el falangisme, el tradicionalisme i el fort component catòlic i conservador. (0,5 punts). L'alumnat ha de fer el mateix amb les característiques de l'organització política i social en el bàndol republicà, tot fent referència als partits democràtics i d'esquerrres que li donaven suport, però també a la força dels sindicats obrers i a la importància de les milícies en els primers mesos de guerra (0,5 punts). Tanmateix ha de fer esment a les ideologies i les mentalitats dominants en el bàndol republicà, tot citant el socialisme, el comunisme i l'anarquisme, així com els nacionalismes, principalment el català i el basc (0,5 punts). Es valorarà molt positivament que faci referència a la continuïtat de la legitimitat democràtica que suposava la República (0,25 punts).

EXERCICI 2: gràfiques sobre el treball femení

A l'exercici es proposa la verificació dels següents objectius terminals 1, 3, 6, 8, 22, 25 i 28 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 1.3 i 2.1 i amb els de continguts procedimentals 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3, 4.1 i 4.4 . També es verifica els aprenentatges referits al punt 3 del document de concreció curricular (*La Restauració: evolució política, socials, econòmica i demogràfica, 1876-1931*).

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de descriure uns gràfics que fan referència a l'ocupació femenina en el conjunt dels treballadors de serveis i industrials. Primer cal que constati que l'ocupació en cap cas supera el 30 % de l'ocupació total (representa 1/3 sobre el total) i que aquesta xifra tot i que no equipara la dona a la resta dels seus companys masculins representa un avenç i portant en la transformació socials dels primers trenta anys del segle XX (0,5 punts). El context, doncs, és el del període 1900-1930, caracteritzat per un desenvolupament industrial important, amb sectors destacats com el tèxtil, el siderúrgic el químic i l'elèctric. (0,5 punts)

2) 1,5 punts

Cal que l'alumnat expliqui que les diferències territorials responen als diferents graus d'industrialització: així Catalunya i, especialment, Barcelona tenen un nivell d'incorporació femenina major que la resta de l'Estat Espanyol (0,5 punts); la presència de la dona en les fàbriques significa, entre d'altres, un canvi radical en l'estructura familiar, de manera que s'inicia el trànsit cap a un model demogràfic modern: a la reducció de la mortalitat segueix una disminució de la natalitat (0,5 punts); les condicions seran molt difícils: les dones cobraven la meitat que els homes per feines comparables, sense gaire garanties legals ni prestacions socials (0,5 punts)

3) 2,5 punts

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de les transformacions industrials basades en la progressiva substitució del carbó i el vapor per l'electricitat (0,5 punts); en la introducció del petroli i dels seus derivats en les activitats industrials (0,5 punts); i en l'aparició d'un conjunt de sectors com el químic, el ciment, el paperer, i el del moble i la joguina, junt amb el desenvolupament dels sectors tradicionals com el tèxtil de la llana i del cotó i el siderúrgic (1 punt); emmarcat tot plegat amb moments importants com ara la Primera Guerra Mundial que permet incrementar la producció, tot i que serà una ocasió perduda per a millorar les condicions de productivitat. (0,5 punts)